



Keskkonnaamet
info@keskkonnaamet.ee

Teie 12.07.2024 nr 6-3/24/8752-5

Meie 06.08.2024 nr 9.3-4/24/6114-8

**Vasalemma karjääri keskkonnaloa nr
KMIN-032 muutmise taotluse
keskkonnamõju hindamise aruande
seisukoht**

Esitasite Terviseametile (edaspidi amet) keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 20¹ lg 1 ja §15¹ lõigete 1 ja 4 alusel seisukoha saamiseks keskkonnamõju hindamise (edaspidi KMH) aruande „Vasalemma karjääri keskkonnaloa nr KMIN-032 muutmise taotluse keskkonnamõju hindamise aruanne“.

Vasalemma karjääri mäeeraldis asub Harju maakonnas Lääne-Harju vallas Lemmaru külas Vasalemma karjääri katastriüksusel (86801:001:0062), maa sihtotstarve on 100% mäetööstusmaa. Vasalemma karjääri mäeeraldis asub riigile kuuluval katastriüksusel.

Tegemist on töötava karjääriga, kus kaevandatakse kaevandamisloa nr KMIN-032 (kehtivusaeg 29.01.2002 kuni 24.12.2024) alusel. AS Nordkalk esitas 31.01.2022 Keskkonnaametile maavara kaevandamise keskkonnaloa nr KMIN-032 muutmise taotluse Harju maakonnas Lääne-Harju vallas Vasalemma maardlas Vasalemma lubjakivikarjääris maavara kaevandamiseks, põhjavee võtmiseks rohkem kui 10 m³ ööpäevas ja karjäärivee juhtimiseks suublasse, jäätmete tekitamiseks maavara kaevandamisel või rikastamisel ja jäätmete taaskasutamiseks. Taotlusega soovitakse pikendada keskkonnaluba 30 aasta võrra.

Taotletav mäeeraldis on valdavas osas ümbritsetud maatulundusmaa sihtotstarbega katastriüksustest. Kavandatavast mäeeraldisest läänesuunda jääb ka elumumaa sihtotstarbega katastriüksuseid ning lääne- ja lõunasuunda maatulundusmaa sihtotstarbega katastriüksuseid, millel asuvad Maa-ameti kaardirakenduse andmetel elu- ja ühiskondlikud hooned. Mäeeraldisest läänesuunas 600 m kaugusel asub 824 elanikuga Vasalemma alevik. Lähim elu- ja ühiskondlik hoone asub mäeeraldisest 20 m kaugusel läänesuunas elumumaa sihtotstarbega Männiku katastriüksusel (86801:001:0372). Mäeeraldisest ca 200 m raadiusesse jääb kokku 11 elu- ja ühiskondlikku hoonet.

Amet on tutvunud esitatud materjalidega ning märgib järgmist:

KMH aruande materjalid sisaldavad Akukon Eesti OÜ poolt koostatud müra ja vibratsiooni hinnangut (01.03.2024; töö nr 220973-1). Töö raames teostati helirõhu- ja vibratsioonitasemete mõõtmised, mille eesmärgiks oli välja selgitada Vasalemma lubjakivikarjääri tegevusest tekitatud helirõhutasete ja vibratsioonitasemete suurused.

Töö koostamisel on arvestatud kolme erineva stsenaariumidega: olemasolev olukord, tulevik 1, kus olemasolevale tegevusele lisandub sõelmemägedes oleva materjali sõelumine ja tulevik 2, kui lisandub Paldiski materjali sissevedu maantee ja raudtee kaudu. Oleviku ja tuleviku olukordade erinevuseks on tööpiirkondade paiknemine: esimesel juhul mäeeraldisel põhjaosas, teisel (tuleviku stsenaariumi puhul) mäeeraldisel lõunaosas.

Vasalemma lubjakivikarjääri tööaeg on olemasolevas olukorras 7-19, lõhkamised toimuvad 1-2 korda kuus. Tuleviku stsenaariumi järgi toimub kaevandatud materjali purustamine, sõelumine 24 h; materjali väljavedu toimub ajavahemikul 7-19, lõhkamised toimuvad 1-2 korda kuus.

Liikluse taseme hindamisel on kasutatud Transpordiameti AS Teede Tehnokeskuse andmeid „Liiklusloenduse tulemused 2022. aastal“ aasta keskmist ööpäevast liiklusedust, sh raskeliikluse osakaalu, olemasolevat rongiliiklust ja Vasalemma lubjakivikarjääri planeeritavat liiklusedust. Arvutused teostati olemasoleva olukorra kohta, tulevik 1 arvestades Vasalemma karjääri tee keskmist liiklusedust ja tulevik 2 kohta, kus arvestati maksimaalset liiklusedust.

Elamumaa-alale rakenduvad keskkonnaministri määruse nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid“ (edaspidi KeM määrus nr 71) lisas 1 toodud II mürakategooria liikluse müra piirväärtused, mis päeval 60 dB (müratundliku hoone teepoolsel küljel 65 dB), öösel 55 dB (müratundliku hoone teepoolsel küljel 60 dB). Liikluse müra maksimaalne helirõhutase müratundlike hoonetega aladel ei tohi ületada päeval 85 dB ja öösel 75 dB (KeM määrus nr 71 § 6 lg 3)

- Mürakaartidelt selgub, et olemasolevas olukorras levib müratundlike hooneteni liikluse müra päeval kuni 60 dB. Perspektiivses olukorras, kui lisandub materjali sõelumine (tulevik 1), ulatub müratundlike hooneteni liikluse müra päeval kuni 60 dB ning olukorras, kus lisandub materjali sissevedu maantee ja raudtee kaudu (tulevik 2), levib müratundlike hooneteni liikluse müra kuni 65 dB. **Eeltoodust tulenevalt vastavad liikluse müra tasemed nii olemasolevas-, kui ka perspektiivses olukorras KeM määruses nr 71 toodud piirväärtustele päeval ajal. Öist liikluse müra ei ole hinnatud, kuna on arvestatud, et materjali väljavedu toimub vahemikul 07-19. Amet juhib tähelepanu, et olemasolevate keskkonnalubadega seoses on Vasalemma alevikus tõstatatud mure karjäärist väljuvate veoautode tekitatud häiringutega. Asjakohane on arvestada, et modelleeritud liikluse müra tasemed võivad sõidukijuhtide liiklemisvõtete tõttu erineda praktikas kujunevatest müratasemetest. Karjääri laienemisel ning Vasalemma alevikust läbi sõitvate veoautode liikluse suurenemisel häiringute/kaebuste hulk tõenäoliselt kasvaks. Täiendavalt soovib amet hinnata liikluse müra maksimaalseid tasemeid.**

Tööstuse müra allikatena hinnati karjääris toimuvat lõhkamist, materjali laadimist, sõelumist ja purustamist ning ekskavaatori tööd. Tööstuse müraallikate arvutuste aluseks on allika helivõimsustase, kõrgus ja tööaeg. Arvutused teostati olemasoleva ja tuleviku olukorras lõhkamise ja tootmise (materjali purustamine, sõelumine, laadimine) osas eraldi, arvestades müraallikate asukohti ja tööaega.

Elamumaa-alale rakenduvad KeM määrus nr 71 lisas 1 toodud II mürakategooria tööstuse müra piirväärtused, mis päeval on 60 dB ning öösel kuni 45 dB. Maksimaalne müratase ei tohi ületada tööstuse müra korral vastava mürakategooriaga alal müra liigile kehtestatud normtasest rohkem kui 10 dB (KeM määrus nr 71 § 6 lg 2)

- Mürakaartidelt selgub, et olemasolevas olukorras levib müratundlike hooneteni lõhkamisest tingitud hinnatud müratase päeval kuni 45 dB. Perspektiivses olukorras levib lõhkamisest põhjustatud müratase müratundlike hooneteni kuni 55 dB. Lõhkamisi öösel ei teostata. **Eeltoodust tulenevalt vastavavad lõhkamisest tulenevad tööstuse müra hinnatud tasemed nii olemasolevas, kui ka perspektiivses olukorras KeM määruses toodud piirväärtusele.**
- Lõhkamiste ajal teostati helirõhu- ja vibratsioonitasemete mõõtmised 06.06.2023 ja 12.07.2023 Nõmme kinnistul ja Jaani 44 kortermajas. **Maksimaalne müratase lõhkamise ajal ulatus mõõtmispunktis (Nõmme kinnistu) kuni 81 dB ehk on ületatud tööstuse müra maksimaalne tase.**
- Tootmistegevusest tulenev tööstuse müra levib olemasolevas olukorras müratundlike hooneteni kuni 55 dB. Olemasolevas olukorras tootmistegevust öösel ei toimu. Perspektiivses olukorras levib müratundlike hooneteni tootmismüra päeval ajal kuni 60 dB ning öösel kuni 55 dB (fassaadil kuni 60 dB). Alternatiivse asukohaga, kui

müraallikas on paigutatud karjääri keskele, levib tootmisest tingitud müra perspektiivses olukorras müratundlike hooneteni nii päeval, kui ka öösel kuni 50 dB. Eeltoodust tulenevalt vastab olemasolevas olukorras tootmisest tulenev tööstusmüra normtasemele. Tootmistegevusest tulenevaid maksimaalseid müratasemeid ei ole hinnatud. **Perspektiivses olukorras vastab tööstusmüra päevasel ajal piirväärtusele, kuid ületab öist tööstusmüra piirväärtust mõlema näidatud alternatiivi puhul. Leevendavate meetmete valikul teostada kontrollmõõtmised, veendumaks nende piisavusest. Amet soovib ka hinnata tööstusmüra maksimaalseid tasemeid. Ametile laekunud kaebuste põhjal võib öelda, et häirivad on tihti just ühekordsed mürasündmused.**

Vasalemma lubjakivikarjääris toimuvad 1-2 korda kuus lõhkamised. Lõhkamised tekitavad maapinnas mehaanilise võnkumise, mille tagajärgi tajutakse vibratsioonina.

Lõhkamiste ja vibratsioonitasemete mõõtmised teostati 06.06.2023 ja 12.07.2023. Vibratsioonitasemed mõõdeti mõõtmispunktides MP1 ja MP2, Nõmme kinnistu eluhoone vundamendil ja Jaani 44 kortermaja II korruse korteri nr 4 elutoa põrandal.

Vibratsioonitasemeid reguleerib sotsiaalministri 17.5.2002. a määrus nr 78 „Vibratsiooni piirväärtused elamutes ja ühiskasutusega hoonetes ning vibratsiooni mõõtmise meetodid”. Üldvibratsiooni piirväärtusteks päevasel ajal 0,0126 m/s² ja öisel ajal 0,00883 m/s².

- Mõõtmistulemuste järgi esineb mõõtmispunktides lõhkamiste ajal vibrokiirendus 11,686 m/s² (Nõmme kinnistu) ning 0,386 m/s² (Jaani 44 kortermaja) ehk **mõlemas mõõtmispunktis on päevane piirväärtus ületatud. Leevendavate meetmete valimisel teostada kontrollmõõtmised, veendumaks nende piisavusest.**
- **Vibratsioonihinnangus ei ole hinnatud karjääri tööst (tootmine, transport) tulenevat vibratsiooni. Ameti hinnangul on asjakohane hinnata ka karjääri tegevusest tulenevat vibratsiooni, et vajadusel leevendavaid meetmeid kasutusele võtta.**

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Liis Korp
vaneminspektor
Põhja regionaalosakond

5552 5830
liis.korp@terviseamet.ee